

olieselskabernes dræbende kræmmermentalitet, for at nå frem til sin nuværende situation i Cap Ferrat på Rivièraen med fyrsten og fyrstinden (Grace) som 'yndlingsnaboer' og til beskrivelsen af en situation, hans engelske skole aldrig havde rustet ham til: et ungdommeligt selskab i New York, hvor spiritus var afløst af pot og hvor tosomhedens 'hurly-burly of the chaiselongue' var blevet til gruppesex. Da lettede den sidste kanonbåd anker og vendte hjem til sikker havn.

Søg ikke analyser og portrætter i disse erindringer. Søg først og fremmest velskrevet, letløbende underholdning og derigennem et ofte grinagtigt billede af en lykkeridder, der takket være de ydre omstændigheders vanvittige natur klarede sig igennem til noget 'stort'. Han er klog nok til bevidst at gøre dette til bogens ledetråd. Hans ærlighed gør bogen bedre end den burde være. P.M.

David Niven: *The Moon's a Balloon*. 312 sider. Hamish Hamilton, London 1971.

PANDUROS DRAMATIK

Det er karakteristisk, at både når John Chr. Jørgensen i sin bog om Leif Panduro søger at formulere konklusioner – og når han undlader at gøre det – føles det lige utilfredsstillende. Han har ikke noget stærkt selvstændigt udgangspunkt i forhold til emnet, men går gennem Panduros arbejder for radio, film, teater og TV med venlig indlevelse, skiftende med venlig overbærenhed. Når han af og til sætter ind med en social eller politisk kritik, sker det som regel gennem citater af Panduros kritikere. Kun da han demonstrerer Panduros svingen fra modstand imod til tilslutning til EF, trænger John Chr. Jørgensens forargelse igennem.

En anden fundamental svaghed ved bogen er, at dens analyser i højere grad er litterære end radiofoniske, filmiske, dramatiske og TV-dramatiske. Vel gøres der rede for hvordan scenerne bliver kortere og stadig mere distigere kombineret, navnlig i udviklingen af TV-dramatikken, men der bliver ikke foretaget virkelige analyser af denne udviklings metode og konsekvenser. Ligeså lidt som der bliver forsøgt en analyse af de forskellige instruktørers forskellige udnyttelse af Panduros oplæg.

I det hele taget afslører John Chr. Jørgensen et usikkert kendskab til forholdene indenfor de brancher, som realiserer Panduros manuskripter. Det er virkelig en litterat, der nærmer sig Panduro, ikke en billed-medie-kritiker. Og endda en litterat med en meget dannet læsning (han har kun vage begreber om kriminalgenren og kan ikke identificere et lån fra Mark Twain i »Harry og kammertjeneren«).

Bogens kvaliteter er dens mængder af gode iagttagelser, dens ofte skarpsynede enkelt-analyser af værkerne – og først og fremmest bogens letflydende og let

forståelige sprog. Det er i god forstand en populær bog, der henvender sig til det brede publikum, Panduro har vundet sig.

A propos publikum, så benytter John Chr. Jørgensen undervejs nogle resultater fra de seer-undersøgelser, Danmarks Radio med mellemrum gennemfører. Endnu er de oplysninger, man ad denne vej indsamler, så primitive, at de intet oplyser af interesse. Hvor mange hundrede tusinder, der har set dette eller hint TV-spil! – Men hvad har de fået ud af det? Hvorfor har de set det? S.K.B.

John Chr. Jørgensen: *Leif Panduro*. Borgens Forlag. København 1973. 259 sider. Kr. 29.90. Tilsendt fra forlaget.

HENVISNINGER

International Index to Film Periodicals 1972. Det lyder tørt. Og det er tørt, men det er ikke desto mindre et ganske enestående værk, der rummer henvisninger til hver eneste artikel og anmeldelse i ialt 52 filmtidsskrifter.

Værket har været længe undervejs. Allerede i 1968 blev det i FIAF (en sammenslutning af filmarkiver fra hele verden) besluttet at gøre noget ved dette: at hvert eneste filmarkiv i verden ofrer megen tid og mange penge på registrering af artikler i en lang række tidsskrifter. Hvad med i stedet at lade hvert land registrere sine egne tidsskrifter, og derefter samle informationerne. Som tænkt så gjort. De 52 tidsskrifter, der nu indekseres (og hvoraf Kosmorama foreløbig er det eneste danske tidsskrift), vil med tiden blive udvidet til at omfatte endnu flere. For året 1973 er foreløbig det engelske Monthly Film Bulletin og det amerikanske Film Facts kommet med (begge tidsskrifter rummer kun anmeldelser) ligesom også Variety er kommet med, men kun for anmeldelsernes vedkommende. I øvrigt behøver arkiverne ikke at vente på det årlige værk, idet der løbende rundsendes kort til alle med de henvisninger, der senere samles i værket. Bogen har således først og fremmest værdi for biblioteker og universiteter og lignende, der således hurtigt ved, hvor der kan findes oplysninger om et eller andet emne, det være sig en enkelt film eller en instruktør eller en beskrivelse af produktionsforhold i et eller andet fjernt land. Eller hvad man nu er nysgerrig efter at erfare mere om.

Værket er redigeret af Det danske filmmuseums bibliotekar Karen Jones, der med flid og indsigt har sørget for at undgå fejl.

Karen Jones (Red.): *International Index to Film Periodicals 1972*. 344 sider. FIAF/R. R. Bowker Company. New York & London.

8 mm

Set af
Jacob Stegelmann

Da 8 mm-spillefilm lanceredes for en snes år siden, skete der det ulykkelige, at disse 8 mm-kopier indlemmedes under fotobranchen som tilbehør til småfilmsudstyr. Endnu i dag sælges 8 mm-spillefilm kun af fotohandlere, og de folk, der udvælger titler fra franske, engelske og amerikanske firmaers lister, har praktisk talt ingen forstand på film. Originaltitler oversættes direkte uden hensyn til kendte danske titler, komplette og forkortede udgaver af samme film sælges under vidt forskellige titler. På trods af dette er markedets indhold ændret fra i begyndelsen kun at bestå af ubetydelige »dupes« af alle mulige film til komplette kortfilm og velredigerede high-light-versioner af spillefilm.

Analysere man udvalget, vil man finde adskillige betydelige film. Man skal blot kunne forestille sig, at »Farlig Mission« er high-light-udgaven af Hawks' »Dawn Patrol«, og at »Flåden kommer« er »Calling All Tars« (med Bob Hope).

Salget af spillefilm er, ifølge de forskellige importfirmaer, steget betydeligt de sidste par år, navnlig efter Walt Disneys indtræden på markedet. Kopi-kvaliteten varierer meget, men generelt set er filmene dog i meget god stand. I USA har man ganske andre forhold. Her er enormt udvalg, men også større risiko for dårlige kopier. Udvalget herhjemme er ret bredt, dog dominerer tegnefilm og farcer (næsten »kun« Chaplin og Laurel og Hardy). Kun meget få lange

spillefilm forhandles i Danmark i dag, og man må derfor nøjes med highlight-versioner. Dem – og de er ofte fremragende – er der til gengæld ret mange af. Priserne ligger på rundt regnet 70 kr. pr. reel (60 meter) i s/h stum, 150 kr. i s/h tone, 160 kr. i farver stum og helt op til 240–280 kr. pr. reel i farve-tone kopier. Endvidere skal det nævnes, at det gamle dobbelt 8 format nu næsten er udgået til fordel for det nye super 8 format, der har bedre billedkvalitet.

Blot man er i stand til at tyde de mærkelige kataloger – eller er så heldig at få fat i et originalkatalog – kan man godt skabe sig en samling med film fra de vigtigste genrer.

PUBLIC ENEMY. Et eksempel på, hvor gode high-light-udgaver kan være. Den tager alt det bedste med fra William Wellmans gangster-klassiker med James Cagney (filmen fås kun i stum, og man savner hans stemme en smule) og Jean Harlow i en af hendes bedste roller. Den er redigeret af samme stab, der i sin tid lavede United Artists' TV-serie »Hollywood and the Stars«, og indeholder bl. a. den berømte grapefrugt-scene mellem Cagney og Mae Clarke samt den originale slutscene (Cagneys død i rendestenen). Dele af dialogen er indkopieret på undertekster, kopiens kvalitet er fremragende og forteksterne er

de originale. (UA 2213. 60 meter, stum, s/h. Import: Belco Film).

THE DAPPER DALMATIAN. Et udsnit af Disneys »101 Dalmatians« (Reitherman 1960), bestående af hele indlednings-sekvensen fra denne pragtfulde langtegnefilm. Selvom lyden mangler, er filmen et godt eksempel på Wolfgang Reithermans fornyelse af Disneystudiets stil. Farveversionens kvalitet er perfekt, men også s/h-udgaven er udmærket. En af de bedste film fra Walt Disney Home Movies. (WD 1119 (s/h) og 2119 (farver). 45 meter, stum, farver/sort/hvid. Import: Belco Film).

DRACULA. En highlight version af Universals klassiske vampyr-film med Bela Lugosi (der forekommer en smule komisk i dag) og Helen Chandler instrueret af Tod Browning. Ikke helt godt redigeret, men indeholdende bl. a. gode billeder fra Draculaborgens krypt og spændende London'ske tåge-afsnit. Fås kun i stum med nødtørftige undertekster, men alligevel værd at eje for horror-fans. (Castle 1023. 60 meter, stum, s/h. Import: Belco Film. Kun super 8).

NIAGARA FOOLS, THE BIRD WHO CAME TO DINNER. To virkelig gode korte tegnefilm med Woody Woodpecker, begge af Walter Lantz' dygtige

instruktør Paul J. Smith. De leveres i tone-udgaver med perfekt lyd gengivelse, og også stum-versioner (helt værdiløse!) er på markedet (dog kun af nr. 1). Begge film er gode eksempler på, at Walter Lantz i slutningen af 50'erne sagtens kunne måle sig med Disney i samme periode. De to film er fra henholdsvis 1957 og 1961. (Castle 527 & 560. S/h & farve, stum (kun 527) og tone, 45 meter. Import: Belco Film).

HURRY, HURRY. På trods af W. C. Fields' succes i TV har ingen af de danske foto-importører taget initiativ til at hjemtage nogle af de mange Fields-film i 8 mm, der findes på det amerikanske marked. På det danske marked er kun en eneste set: »Hurry, hurry« (Castle 817), slutnings-sekvensen fra »Never Give a Sucker An Even Break«. I 16 mm-udlejning fås et par klip fra spillefilm som »It's a Gift« og »If I Had a Million«, men også her er udvalget uhyre beskedent. Udvalget i USA strækker sig fra stumfilm som »Pool Sharks« og »So's Your Old Man« til Sennett 2-reelerne (»The Pharmacist«, »The Fatal Glass of Beer« m. fl.) og et par af Fields' langfilm. Sidstnævnte er i øvrigt velegnede til 8 mm, idet de normalt ikke varer mere end 60–70 min., og således ikke er så kostbare at udsende komplette.

	Anders Bodelsen (Politiken)	Per Calum (Jyllands-Posten)	Frederik G. Jungersen	Ib Lindberg	Poul Malmkjær	Ib Monty (Jyllands-Posten)	Jørgen Oldenburg	Claus Ib Olsen	Peter Schepelern	Jørgen Stiegelmann
Sidste stik (Hill)	★★★★	★★★★				★★★	★★★	★★★★	★★	
* Berygtet (Hitchcock)	★★★	★★		★★★★	★★		★★★		★★★★	★★★★
Ud, sa' min kone (Mazursky)	★★★	★★★		★★★	★★	★★	★★		★★	★★★
Family Life (Loach)	★★★			★★★	★★	★★	★★	★★★★	★	★★
Mig og fremtiden = » Sleeper « (Allen)	★★				★	★★★		★★★★	★	★★★★
Den amerikanske nat (Truffaut)	★★★	★★	★★	★★	★★	★★	★	★★★	★★	★★★★
Rødt chok (Roeg)	★			★★★★		★	★★★	★★★	★	
Stjernerne og vandbærerne (Leth)	★★★				★★	★★	★★	★★★		★
Her går det godt (Godard)	★★★		★★	★★★	★★	★	★	★★	★★	
Serpico (Lumet)	★					★★★		★★		
Fremtidens rædsel (Fleischer)								★★		
De tre musketerer (Lester)	★	★		★★★	★	★★	★	★★★	★	
Papillon (Schaffner)	★	★★	★★	★	★	★★	★	★★★★	★	
Opgør i underverdenen (Flynn)	★★	★★							★	★
Heat (Morrissey)		●			★★	★	★★	★★		
Hun hed Breezy (Eastwood)						★★		★	★	
Westens hårde lov (Seaton)						★				★★
Med ryggen mod muren (Huston)				★		★★			★	★
Dette er Bernadette (Carle)		★		★	★			★★	★	
Vore bedste år (Pollack)	★	★	★★	★	●	★	★	★★	★	
Operation Alpha (Nichols)		★	★	★	★	★	★	★	★	
Hitler's sidste 10 dage (Concini)		★	●			★★		★★	●	
Trænet til at dræbe (Goldstone)		★						★		
Vestens vilde robotter (Crichton)								★★	●	
De skaldede er ikke et hår bedre (Polonsky)					★					
Broder sol, søster måne (Zeffirelli)	●					★			★	
Henrik VIII og hans seks koner (Hussein)						●		★		★
Lady Caroline's elsker (Bolt)		●						★		
Dirty Harry går amok (Post)	★					●		●	●	
Lord Nelson – Lady Hamilton affæren	●					●		★	●	
Hva'? (Polanski)			●	●	●	●	●			

* = Reprémierer